

12.53x20.05	1	2	עמוד	מצב הרוח	10/02/2017	57203499-9
מכללת חמדת הדרו - 29100						

פרשה ופירושה

הרב שמעון אמור, רב מכללת חמדת הדרום
הדתית האקדמית לחינוך בשדות נגב

הנטיעה והזריעה קודמים

"שמלתך לא בלתה מעליך, ורגלך לא בצקה". הכל מלמעלה. אין מגע יד אדם בהתנהלות. אך מי שמפקד עליה הוא משה, איש האלוקים, גדול הנביאים, עושה אותות ומופתים במדבר, כולל קריעת ים סוף. לכן משה העל טבעי והפלאי, כן יוזכר בשירת הים: "אז ישיר משה ובני ישראל".

אך בשירת הבאר, רק ישראל ישירו. לא משה. הכניסה לארץ מלווה בשינוי מגמה מוחלט: אין סומכים על הנס. כאן קיימת חובת ההשתדלות של האדם, מעורבותו וחלקו בכיבוש הארץ, בירושטה וביישובה. אין אוטומציה של מלמעלה. בכניסה לארץ חייבים התיישובות, התנחלות, תעשייה, תשתיות וכו' - הכל בהתעוררות מלמטה.

בני ישראל המעשיים, הפרודוקטיביים, חייבים בכניסה לארץ את הנגיעה שלהם בכיבוש הארץ ופיתוחה, ולכן משה לא שר. רעיון זה בא לידי ביטוי בדברי חכמים, שאם אדם נוטע עץ ושמע שמישח בא, יסיים את נטיעת העץ ויקבל את פני המשיח. העמל וההשתדלות של הנטיעה והזריעה, קודמים להופעת הפלאיות והמשיחיות. ועל האדם לדעת כי הוא 'עץ השדה'. "כימי העץ - ימי עמי", אומר הנביא. העץ, הוא המשלב בין שורשים עמוקים 'אדמיים' (מלשון אדם), לבין צמרות, אמירים וגבהים. מי שמאמין זורע ונוטע. אמונה באה מתוך מעשה, מתוך סמל הבאר.

יהי רצון שנוזכה להיות עצים שתולים על פלגי מים אשר פריים נותנים בעיתם וכל אשר יעשו יצליחו.

זכינו השנה שט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות, חל ביום שבת קודש, שבת פרשת בשלח, שבת שירה - שבת שבה אנו פוגשים את מקדם הביטחון של יציאה ממצרים, מאדמת מצרים, ועוברים בתוך מי ים סוף, במסלול של אל חזור.

ו"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת". שניים שרים, משה ובני ישראל, על הים, בתוך הים, בזמן שעומדים על שפת הים, בצאתם ממנו, וכל זה מספר ימים לאחר היציאה מארץ מצרים, היינו בשנה

הראשונה במדבר. ואילו שירת הבאר, מושרת רק מפי ישראל: "אז ישיר ישראל את השירה הזאת - עלי באר ענו לה". שירת הבאר מושרת בשנת ה-40, לפני הכניסה לארץ, ומשה לא מופיע בה כבשירת הים. מדוע משה נעלם? מכאן שיש להתבונן במי שר? על מה שר?

ומתי שר? האדם, המקום והזמן - זהו משולש שמלווה אותנו בכל נקודת חיים. ואכן, ההבדל הטבעי והפשוט בין ים לבאר הוא, שהים מתמלא מלמעלה, ממי גשמים, מהפשרת שלגים, מנחלים, מנהרות. מילוי שנעשה מלמעלה למטה. אין בים נגיעת אדם, אלא מעשה בריאה ובורא.

ואילו הבאר, מעשה ידי אדם, ומקורה מעיינות ומים חיים. מילויה של הבאר הוא מלמטה למעלה, ממעמקים שאדם חפר וכרה. זהו ההבדל בין השנה הראשונה - פתיחת המסע במדבר ולמדבר, לבין שנת ה-40, ערב הכניסה לארץ. שירת הים מסמלת את ההנהגה הניסית של עם ישראל במדבר: מן, שליו, עמוד ענן, עמוד האש,

שירת הים ושירת הבאר, מצביעות על השוני בין החיים הנסיים במדבר לחיים הריאליים, הטבעיים, בארץ ישראל